

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre 150 lej, félévre 85 lej.
Egyes szám ára 4.— lej.
Külföldre egész évre 250.— lej.

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS
Felelős szerkesztő és ügyvezető igazgató
Dr. SZÁSZ FERENC

Megjelenik minden szombaton.
Laptulajdonos: MINERVA R.-T.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ, STR. BARON L. POP 5. SZÁM.

Falu szépségei a városi közönség előtt.

Kolozsváron a *Pitvar*-szövetkezet a falusi nép művészi készítményeinek: himzéseknak, varrásoknak, faragásoknak, szőnyegeknak, háziszötteseknek az értékesítésével tesz nagy szolgálatot magyar közérdeknek. Boltjában nemcsak hazai vásárlók jelennek meg, hanem külföldiek is, akik valami eredeti, szép emléket akarnak magukkal vinni Erdélyből.

A *Pitvar* a mult hét egyik estéjén nagy tanulásban és művészi élvezetben részesítette Kolozsvár művelt közönségét. Bemutatta ugyanis, hogy a népi ruházatkodás eredeti díszit, színeit, formáit, hogyan lehet városi ruhák ékítésére is fölhasználni.

A bemutató úgy hatott, mint valami nagyjelentőségű fölfedezés. A hölgyek, akik eddig a divatlapok mintáit igyekeztek ruháik díszítésére fölhasználni, rájöttek, hogy itthon, az erdélyi magyar falvakban szebbnél szebb díszítő elemek kínálóznak számukra. A közönség elé fölvonuló lányok és gyermekek hol kalotaszegi, hol székelyföldi, torockói, széki himzésű és varrású ruhákban jelentek meg s lelkes ünneplésben, tapsban részesültek. Az ünnepléses bemutató méltán keltette a jelenlevőkben azt az érzést, hogy nyelvünk, zenénk mellett népművészetünk is olyan szépségeket őriz, amelyek méltók a megbecsülésre és arra, hogy velük ruháinkon, házi berendezésünkön magyarságunkat kifejezésre juttassuk.

Tán fölösleges is mondanunk, hogy a falu művészetének ez az ünnepe nekünk kétszeres örömet szerzett. Olvasóink tanuskodhatnak róla, hogy a Magyar Nép állandóan küzdött a ma-

gyaros díszítés fölkarolásáért. A közelmult években hosszú sorát közöltük a himzés, varrás, faragás, agyagmunka, szőnyegszövés díszítő elemeinek. Ezt most nem hivalkodásból említjük föl! Be akarjuk ugyanis jelenteni, hogy a közölt mintákat rövidesen könyvbe foglaljuk és a nagyközönség rendelkezésére bocsátjuk. Reméljük, hogy ez a könyv további lendületet fog adni a népművészetben alapuló magyaros díszítés fölkarolásának.

A *Pitvar* kolozsvári bemutató előadása bizonyosan nagy kedvet fog kelteni a magyaros öltözködés tiszteletre méltó divatja iránt. Nagy elismerés illeti tehát a szövetkezet vezetőségét, hogy erre a munkára olyan nagy hozzáértéssel és annyi lelkesedéssel vállalkozott.

De mint annyiszor, most is fölvetjük a kérdést: nem szomorú dolog-e, hogy a falvak népe igen sok helyen hűtelenül elhagyja a maga szép berendezéseit, öltözetét s idegen külsővel igyekszik eltakarni a maga magyar lelkét? S még ha csak a dolognak ez a fele volna káros és elszomorító! De a kérdésnek súlyos gazdasági oldala is van. A mi szegény, sovány földünk csak úgy képes eltartani népünk tömegeit, ha a ruházatkodás, házi berendezkedés java-

része otthon készül el. Ha férfaink nem feledik a faragást, az otthon való mesterkedést, asszonyaink pedig tovább folytatják a szövést-fonást.

Amint a kolozsvári példa mutatja: ennek a termékeit a városi közönség is mind szívesebben használja föl a maga életének megszépítésére s ez bizonyára máshol is követésre talál.

Csoportkép a Pitvar kolozsvári bemutatóján.

Hadrakelt lovak.

A lovak lőszert visznek a frontra a finn haretéren.

A mostani háborút a gépek háborújának szokták nevezni.

De bármilyen fontos szerepet játszanak is a gépek szárazon, vizen és a levegőben, a lovat, a régi háborúk fősegítőtársát, ma sem tudják teljesen helyettesíteni. A géppel nem lehet minden terepen mozogni. A páncélos kocsik ugyan sok akadályt le tudnak győzni, de szűk ösvényeken, hegyi utakon mégsem tudják az utánpótlást lebonyolítani.

Képeink mutatják, hogy a ló ma is hű bajtársa a katonának a harctéren.

Japán katona kézből abrakolja lovát.

Az angol kormány tagjai sűrűn látogatják a katonákat.

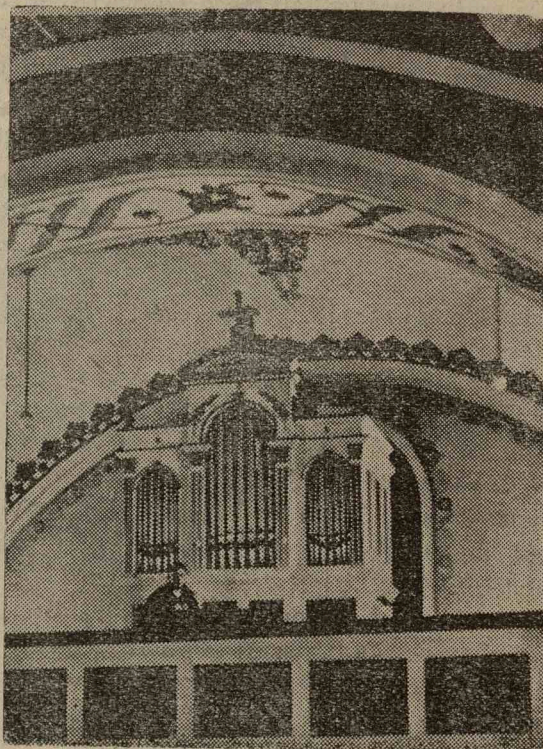

Chamberlain francia tisztekkel.

A német lapok nem kis gúnyt üznek abból, hogy az angol kormány tagjai át-átrándulnak Franciaországba s meglátogatják az ott szolgáló angol katonákat. A gúnyolódás szerint az angol katonák a front mögött jómessze folytatják gondtalan életüket. Képzünk Chamberlain angol miniszterelnököt francia tisztek társaságában ábrázolja.

A szerethi orgona.

(Cikk a mulattatóban.)

Három nagyhatalom verseng a Dunamedencében való befolyásért.

Az összes lapok beszámoltak arról, hogy gróf Csáky István, Magyarország külügyminisztere a múlt szombaton Velencében gróf Cianoval találkozott. A találkozóról hivatalos közleményt adtak ki, amely szerint megállapították, hogy Olaszország és Magyarország érdekei azonosak és a régi barátság az utóbbi időben még jobban elmélyült. A velencei találkozóról az összes világlapok megemlékeztek. Megállapítható, hogy azt a francia és az angol lapok is kedvező fogadtatásban részesítették.

Miről volt szó a velencei találkozón? — merül fel az olvasó előtt a kérdés.

Mindenek előtt nyilvánvaló, hogy Olaszország a Dunamedence államai között a békés megegyezés útját egyengeti. A mai Európának egyik legfontosabb érdeke, hogy a Dunamedence államai semlegeségüket továbbra is megőrizzék s ne avatkozzanak be a háborúba. Olaszország azért dolgozik, hogy az államok közt az ellentéteket eloszlassa s olyan baráti kapcsolatokot és szerződéseket hozzon létre, amelyek megalósítják Széchenyi István elgondolását: a dunamedencei államok békéjét, politikai és gazdasági érdekazonosságát. Nem először és bizonyára nem utoljára száll sikkra Olaszország a délkelet-európai államok békéjéért. Érthető is, hiszen ezekben az államokban Olaszországnak fontos érdekei vannak.

A müncheni egyezmény után még úgy látszott, hogy az angol politika Németország részére biztosította a gazdasági befolyást Délkelet-európában. Ez a helyzet azonban a lengyel hadjárat után felborult. Am Németország azóta sem mondott le arról, hogy a délkelet-európai államokban a gazdasági befolyását érvényesítse. Az orosz-német szerződés után egy harmadik nagyhatalom, Szovjetország is új igényeket támasztott. Ma már mindenki tudja, hogy a Szovjet birodalom nemcsak gazdasági, hanem politikai téren is Délkelet-európa irányában éreztetni akarja befolyását. A finn-orosz háború azonban meg-

mutatta, hogy Oroszország nemcsak tengeri és harcászati támaszpontokat követelt Finnországtól, hanem azért is küzd, hogy Finnországba a szovjet rendszert bevezesse. Érthető tehát, hogyha elsősorban Olaszország, de Anglia és Franciaország is rendkívül nagy jelentőségűnek tartják, hogy Oroszországot további politikai és gazdasági terjeszkedésében megakadályozzák. Ha mindezeket figyelembe vesszük, akkor mindjárt érthetővé válik Csáky István magyar külügyminiszter és Ciano gróf olasz külügyminiszter velencei találkozásának jelentősége. Megírták a világlapok is, hogy a velencei találkozón az orosz-magyar közös határ kérdéséről is szó esett, de ugyanakkor tanácskoztak a magyar-jugoszláv barátság megszilárdításáról is. Olaszországnak elsőrendű érdeke, hogy Magyarországot a szomszédos államokkal kibékítse s a Dunamedence államai között ne csak gazdasági érdekközösséget, hanem egy olyan hatalmi csoportosulást is hozzon létre, amely szükség esetén szembe tud fordulni az orosz hatalmi törekvésekkel.

Ezen a ponton Olaszország és Németország érdekei is egymással szembe kerülnek. Ez az érdekellentét már a magyar-lengyel közös határ megteremtésénél is kiütközött. Azóta Olaszország mindent elkövet, hogy a Dunamedence államai között békét teremtsen és az orosz térhódítást Délkelet-európa irányában megakadályozza. Nagyon bonyolult ez a kérdés, mert ezen a ponton Németország és Oroszország érdekei is bizonyos tekintetben összeütköznek. Olaszország éppen azért lép fel teljes nagyhatalmi súlyával, hogy a másik két nagyhatalom hatalmi versenyében győztesként kerüljön ki. A három nagyhatalom versengése azonban tovább tart. Ha Olaszország nem ér el egyebet, mint hogy a Dunamedence államai semlegeségüket meg tudják őrizni, már ezzel is nagy szolgálatot tesz a békének.

Külföld

A világpolitika újévi irányvonala.

1. **Újévi nyilatkozatok.** Az egész világ szorongással néz az új esztendő felé. Mindenki érzi a háború hatását és mindenütt azt kérdezik az emberek: vajjon mit hoz az új esztendő? Angolok, franciák, németek, finnek és oroszok, harcoló és semleges országok népei egyaránt a háború és béke lehetőségeit találgatják. Ezért fokozott figyelem fordul az államfők és államférfiaknak az új esztendő alkalmával elmondott, vagy leírt beszédei, vagy üzenetei felé. Ezek az

újévi beszédek azonban kevés jóval biztatják a béke után áhító embereket. A hadviselő államok vezetői csak egy módon gondolnak a békére: ha ellenfelüket véglegesen legyőzik.

Göbbels, német propagandaügyi miniszter beszédében méltatta az elmúlt év eseményeit. Az elmúlt esztendő a német nép történeti éve volt. Németországra súlyos bilincseket raktott a versaillesi békeszerződés. Németország 1939-ben végleg szétverte ezeket a bilincseket és újra nagyhatalom lett. Egy másik német nyilatkozat szerint Németország számára a béke kérdése másodrendű dolog. Németországot belekényszerítették a háborúba. Ezért a németek a győzelem kivívásáig harcolnak. Németországban az emberek biztosra veszik

a német győzelmet. Ez a győzelem hitük szerint sokkal nagyobb lesz, mint amelyet a németek ellenfelei valaha is el tudnak képzelni.

De ugyanilyen győzelemben bízhatnak a franciák és angolok is. *Pétain* francia tábornok, aki most Spanyolországban Franciaországot képviseli, újévi beszédében erről beszélt. Hangoztatta, hogy a franciáknak és angoloknak minden eszközük megvan a győzelem kivívásához. A tengeren az angol és francia hajóhad uralkodik. A francia és angol repülők és repülőgépek kitűnőek. Szárazföldön az ellenséges haderő még nem indított nagyobb hadműveletet.

Az angol király hasonló hangú táviratot küldött a francia köztársasági elnöknek. Anglia és Franciaor-

szág habozás nélkül folytatja a háborút a közös győzelemig. Ez a győzelem biztosítani fogja Európa békéjét és szabadságát.

A semleges államok közül Amerikában még nem vették el a reményt a béke megteremtésére. Hull külügyminiszter újévi üzenetében az amerikai nép hidegvérét dicséri. Kijelentette, hogy a béke gondolata még nincs elveszve, mert a történelemben eddig is győztek a szabadság erői. A béke eljövetele idején Amerika részt vesz az új világrend felépítésében.

Teleki Pál miniszterelnök rádióüzenete. Teleki Pál magyar miniszterelnök újév napján rádióüzenetet küldött a külföldön élő magyarokhoz. Üzenetében többek között ezeket mondotta: — Istenben vetett reménnyel, erős akarattal, független erővel, bátorságteljes nyugalommal s az évszázados multunkon alapuló bizalommal állunk nehéz órhelyünkön a háboruzó Európa közepén. Az ország megnagyobbodása újabb kötelességeket rótt, amelyeknek hivatásuk tudatában akarunk eleget tenni.

2. Kavardás Oroszország körül.

Oroszország páratlan katonai kudarca döntő tényezőjévé lett a világ politika alakulásának. Rendre minden állam és hatalmi csoport felülbírálja azt a helyzetet, amely eddig Oroszország iránt való magatartását megszabta. Számítások és tervek omolnak össze, hogy az adott helyzet kívánalmái és lehetőségei szerint újak szülessenek.

Olaszország megszilárdult régi fellegében. Az olasz külpolitika tengelye ma is a Németországgal kötött barátságos szerződés. Am eddig mindkét ország megegyezett abban, hogy az orosz bolsevizmusnak útját kell állani, a Szovjetet el kell szigetelni a háboru után kialakult határok között. Az új háború s annak veszélyes fejleményei azonban Németországot eltérítették a bolsevista-ellenes irányzattól. Ugy látta, szövetkeznie kell ellenségével, hogy az újakkal megbirkózhassék. Ez a lépés véget vetett a Szovjet hatalom elszigetelt helyzetének s mindjárt első lépés-

gyanánt nagy területhez juttatta Lengyelország rovására. De étvágyát tovább hódításokra is fölbresztette. Egyideig azt a hitet keltette, hogy először dél felé fordul s a Fekete-tenger környékén, a Dardanellák szorosánál és a Balkán félszigeten igyekszik hódító étvágyát kielégíteni. De váratlanul észak felé fordult s a három kis államot, Észtországot, Litvániát, Lettországot befolyása alá hajtotta. A könnyű siker reményében indult el a negyedik kis ország: Finnország ellen. Itt azonban halálra szánt hősök fogadták, akik nemcsak megvédték hazájukat az ötvenszerte nagyobb hatalom ellen, de a harc hetedik hetében már saját földjén mérnek lesújtó csapásokat rája.

Olaszország nem követte Németországot az oroszokkal való barátkozásban. Ellenkezőleg, megszilárdult bolsevista-ellenes magatartásában s ma már nyíltan olyan tervek megvalósítására törekszik, amelyek az északon megsebzett ragadozót a dél felé való kitérésről visszariasztják. Olaszország emez elhatározását ez a felelős helyről jött nyilatkozat fejezi ki: *Olaszország nem fogja eltűrni, hogy az orosz hatalom átlépje a Kárpátok gerincét.*

Ez az állásfoglalás tehát a Dunamedence békéjét meg akarja óvni a körülte folyó háborus tüzvészttől. Olaszország eme politikáját nemcsak a védelemben részesülő népek helyeslik, hanem az angolok és franciák is. Mussolini nagy esze, amelylyel hazája állásfoglalását megszabta, újra kiváló szolgálatot tett az európai művelődésnek.

Anglia és Franciaország orosz-ellenes politikát kezd folytatni. A Népszövetség határozata óta, amely kimondta, hogy Finnországot minden eszközzel segíteni kell hősi küzdelmében, éreztetni kezdi hatását. Anglia és Franciaország megkezdették a hadianyag szállítását. Ha a híreknek hinni lehet, óriási segítő készületek folynak Amerikában is. Am ezek a jóakarató törekvések újabb bonyaldalmaknak lehetnek okozói. Finnország megsegítése ugyanis csak Norvégian és Svédországon át történhe-

tek, ezek az országok pedig semlegesre kötelezték magukat. Milyen magyarázatot fognak kitalálni, hogy Finnország megsegítését lehetővé tegyék, magukat azonban ne juttassák bajba?

Németország magatartása. Norvégiát és Svédországot az új helyzetben Németország részéről fenyegeti veszedelem. Németország ugyanis nem könnyen fog abba beleegyezni, hogy északi szomszédai átvonuló területei legyenek kelet felé az angoloknak és franciáknak. Ez a körülmény megint földidézne a bekerítés veszedelmét, amely ellen Németország Oroszországgal szövetkezett. Az északi országok semlegességét tehát az orosz—finn háború fejleményei következtében a legnagyobb megpróbáltatások fenyegetik. Németország, persze, mindent el fog követni, hogy Oroszország súlyos helyzetéből minél több hasznot huzzon. Oroszország eddig tartózkodott attól, hogy szorosabb katonai szövetséget kössön Németországgal, most azonban, amikor délről és északról egyformán szorongatni kezdik, könnyebben fog hajlani a szorosabb katonai és gazdasági együttműködésre.

Páris és London megszakítják a diplomáciai kapcsolatot Oroszországgal? A finn események hatásának tulajdonítható a terv, hogy az angolok és franciák meg akarják szüntetni Oroszországgal a diplomáciai kapcsolatot. Hír szerint a legrövidebb idő alatt meg fog szünni a nyugati szövetségesek és Oroszország között a diplomáciai kapcsolat.

Mi ujság a Távol-Keleten? A Távol-Kelet harcairól hosszú ideje nem irtunk. Nem is történt közben nevezetesebb fordulat, amely döntő helyzetet teremtett volna. Legutóbb azonban arról számolnak be a híradások, hogy a kínai hadsereg ellenállása nagyon megerősödött és a japánok több helyen visszavonultak. A hadihelyzet alakulása következtében tárgyalások folynak Japán és Anglia között. Remélik, hogy a megindult tárgyalások általános rendezéshez fognak vezetni.

Az olaszok hadlereje. Egy francia katonai szaklap egyik legutóbbi cikkében azt hangoztatta, hogy Franciaország és Anglia tökéletes urai a Földközi tengernek. A Stefani, olasz hírszolgálati iroda visszautasítja ezt az állítást és a többi között ezeket írja: Rómában csupán annak a leszögezésére szorítkoznak, hogy Olaszország rendelkezik olyan tengeri és légi erőkkel, melynek birtokában a Földközi tenger legtávolabbi sarkán is uralkodhat. Sőt, bizonyos körülmények beálltával senki sem hajózhathatna többé ezen a tengeren Olaszország hozzájárulása nélkül. A francia hadvezetőségnek tudnia kell,

hogy Olaszország elsőrendű tenger-alattjáró rajjal és légi haderővel rendelkezik, amellyel Spanyolországban jónéhányszor tanujelét adta cselekvőképességének. Az olasz katonaság Spanyolországban 900 ellenes repülőgépet lőtt le, míg maga csak 90-et vesztett. Elég, ha arra emlékeztetjük a France Militairet, hogy ha most hajózni lehet a Földközi tengeren, az csak Olaszországnak köszönhető.

A magyar külügyminiszter látogatása Olaszországban. Olaszországnak gondos békitő munkát kell kifejtenie a Duna-medencében, hogy bolsevista-ellenes politikáját sikerre tudja vin-

ni. Ezt a célt szolgálja gróf Csáky külügyminiszter olaszországi látogatása is. A magyar külügyminiszter Velencében találkozott Ciano gróffal és tüzetes tárgyalásokat folytatott vele. Hir szerint a tárgyalások első sorban Magyarország és Jugoszlávia végleges megegyezése körül folynak, mivel a többi kérdések rendezése ezen a megegyezésen fog elindulni.

Lemondott az angol hadügyminiszter. Nagy feltűnést keltett a világ közvéleményében, hogy Hore Belisha angol hadügyminiszter lemondott. Zsidó származása miatt a németek sokat gunyolódtak vele. Lemondása okát nem hozták nyilvánosságra.

Püspökválasztás előtt.

Irta: **Dr. Szabó Lajos**, nagyváradai református lelkész.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület mult heti közgyűlésén dr. Haresár Géza kerületi ügyész indítványára, a közgyűlés püspökválasztást rendelt el. A Monitorul Oficial legutóbbi számában megjelent királyi rendelet elismerte a kerületet. Ez elismerésnek következménye a püspökválasztás elrendelése, hogy a királyi rendelet értelmében a megválasztott püspök, Őfelsége kezébe tegye le a hűség esküjét.

Egy pillanatig sem kételkedem abban, hogy kerületünk presbitériumai egyhangú lelkesedéssel hozott szavazataikkal újból Sulyok István püspököt ültetik e díszes és felelősségteljes papi méltóságba. Tudom nagyon jól, hogy pótolhatatlan ember nincs, de az egyházkerület kormányzását, vezetését Sulyok István nélkül nem tudnánk elképzelni. Közel tizenöt esztendő óta ismerem e kiváló férfiút. Két felejthetetlen esztendőt töltöttem közvetlen környezetében, de ma sem tudok szabadulni a hatások alól, melyeket ott szereztem s boldog vagyok, ha belőlük valamit az én életemben lemásolni, követni tudok.

Annak az őszerejű, dolgozó magyar fajnak, mely fényes ősök és vagyon nélkül, tisztán a maga erejéből küzdi fel magát egyházi életünk legnagyobb fiai közé. Szegényes sorsban, cím és rang nélkül születve, Sulyok István a saját erejéből, tüneményes szorgalma s Isten különös kegyelme által lett a mi szeretett püspökünk, kultúrintézmények, magyar ügyek vezéralakja, szegények és nyomorultak pártfogója. Pályája a becsülni és követni való erények egész tömegét nyújtja mindnyájunknak. Példája a munkás, a józan, a becsületos célokért lelkesedéssel, lelki-

ismeretes hűséggel és páratlan dolgozó készséggel teli életnek.

Hogy szereti népét, egyházát, hogy tud beszélni, dolgozni és áldozni érte! Milyen fiatalos lelkesedéssel jön-megy. Buzdít, bátorít, lelkesít. Most Erdőhegyen szentel templomot, most közel négy napos kerületi gyűléseket vezet a nyolevan esztendőt meghazudtoló teljes szellemi frissességben s alig fejeződnek be a kimerítő ülések, máris, a pihenés helyett, a szatmári templom szentelésén látjuk. Örök tevékenység. Nem merülhetett fel soha egyházi kérdés, nem tárhattak elébe okos vallás-erkölcsi célt, hogy lángbuzgalmu lelke azonnal fel ne karolta volna, hogy áldozatra kész keze rögtön fel ne segítette volna. Iskoláink, kultúr- és vallásos intézményeink élete, a Gyermekek-Barát Egyesület értékes működése, sokat tudnának mindezekről beszélni.

Egyházi méltóságát nem tekintette soha dísznek, hogy azzal fényeljen, vagy hatalmát növelje, hanem istenes szolgálatnak és szent hivatásnak, amelyekben Istennek és embertársainak nagy hűséggel szolgált.

Azért nem kételkedem én egy pillanatig sem abban, hogy a püspököt választó gyülekezetek újból Sulyok Istvánt ültetik e méltóságba. Legyen az ő megválasztása az új esztendőnek egyik legértékesebb ajándéka.

Sulyok István püspök és közvetlen munkatársai: dr. Thury Kálmán főgondnok, Csernák Béla püspök-helyettes és dr. Soós István kerületi főjegyző a mi egyházi és népi életünk fejlődésének erős zálogai, biztosítékai.

MIREK

A régi postatakarék-betétek sorsa.
Dr. Bartha Ignác magyar képviselő közérdekű nyilatkozatban tájékoztatja a közönséget a régi postatakarék-betétek sorsáról. A nyilatkozat szerint a magyar állam 65 millió 755 ezer lejt fizetett ki a román pénzügyminisztériumnak a régi postabetétek fedezésére. A pénzügyminiszter ebből a postának 55 millió 992 ezer lejt utalt át, tehát még több mint 9 millió lejt kell átutalnia, hogy a posta megkezdhesse a kifizetéseket. Bartha képviselő kérést intézett a pénzügyminiszterhez, hogy a visszatartott összeg átutalásáról intézkedjék, mert a minisztérium most már jogilag is felelőssé tehető a kérdéses összegért.

Gyermekek halála a füstben. Megrendítő halálos szerencsétlenség áldozatául esett két kis gyermek Tenkén. Hajkó Sándor gazdasági cseléd és felesége hajnalban elmentek a közeli tanyára dolgozni. Otthonhagyták két kisgyermeküket, a 4 éves Erzsikét és a 2 éves Sándort, akik a jól befűtött szobában még aludtak. Hajkó és felesége csak délben tértek haza ebédelni. Amikor a szoba ajtaját kinyitották, vastag gomolyagban tudult ki az ajlón a füst. Az apa rémülten rohant be, hogy lássa, mi történik a gyerekekkel. Ott találta a két gyermeket holtan a kályha közelében. Míg a szülők távol voltak, a kályha közelében levő szalma egy kihulló paráztól lángra lobbant. Ettől nagy füst keletkezett s a két gyermek a füstben megfulladt. A csendőrség megindította a vizsgálatot.

Decemberben nem volt nagy drágulás. A Statisztikai Hivatal árfelvételei szerint december hónapban 1.1 százalékkal drágult a megélhetés. Az élelmiszerek árában decemberben átlagban 1.5 százalékos emelkedés következett be, a ruházati cikkek 1.3 százalékkal, az egyéb közszükségleti cikkek átlagban fél százalékkal drágultak, vagyis végeredményben decemberben 1.1 százalékos volt az átlagdrágulás.

Ófelsége újévi beszéde.

Ófelsége II. Károly király újév alkalmából napiparancsot intézett a román szárazföldi, tengeri és légi hadsereghez, valamint az országőr-íjjusághoz. Hangsúlyozta a hadsereg tagjainak hitét és felkészültségük fontosságát. Az országőrök és vezetőik munkájáról is nagy elismeréssel emlékezett meg. Ez a munka szép ígéret a jövőre nézve.

Ófelsége Szilveszter-éjszakán rádióüzenetben üdvözölte az ország népeit. Mindenkitől egységes munkát és kitartást kívánt. »Legforróbb újévi kívánságom, — mondotta, — hogy az ország megmeneküljön a viharoktól s előrehaladjon a békés felődés útján. Imádkozunk a mindenhatóhoz, hogy nekünk és az egész világnak békét s a népek közötti megértést adományozza.«

Ófelsége II. Károly király Mihály nagyvájda kíséretében Vizkereszt napján résztvett Chisinauban a helyőrség csapatainak jelenlétében tartott istentiszteleten, majd a csapatok díszfelvonulását fogadta.

A vizkeresztünnepi ceremónia befejezése után Ófelsége II. Károly király Mihály nagyvájda kíséretében elvonult a csapatok arcvonala előtt, majd a díszfelvonulást fogadta. Ezt követően fogadás volt a hadtestparancsnokságon, hova Ófelsége gyalog tette meg az utat, miközben megszűnt a katonai sorfal és asszonyok, öregek letérdeltek az útvonalon s borítékokban kérvényeket nyújtottak át, melyek közül többet Ófelsége személyesen elfogadott. Az útvonalon felsorakozott tömeg és az erkélyeken tolongó közönség lelkes ünneplése közben ért Ófelsége a hadtestparancsnokság épületéhez, melynek dísztermében Bessarabia minden számottevő személyisége jelen volt.

Cabaciú királyi helytartó, Cristi polgármester, Efrem érsek, Corniciouiu tábornok hódoló szavai után a kisebbségek képviselői fejezték ki bizalmukat és hódolatukat a haza és Király iránt, hangsúlyozva, hogy készek a legnagyobb áldozatokra is az ország határai védelmében, mely ország összes fiainak házáját jelenti.

Továbbra is engedélyezték a józseffalviak segélyezésére a gyűjtést. Amint ismeretes, a józseffalvi tüzkárosultak részére a gyűjtés 1939. december 31-ig volt engedélyezve. Most egy újabb intézkedés történt erre vonatkozólag az illetékes minisztérium részéről, amely továbbra is engedélyezi a gyűjtést meghatározatlan időig.

Kifelé a télből. Az idei tél ugyan csak megmutatta fogaféjét, van okunk örülni, hogy lassanként megszabadulunk tőle. December 21-én volt a legrövidebb a nap és leghosszabb a sötétség. Napról-napra többet fogunk kapni a fényből és világosságból s feledni fogjuk a sok didergést, amit újév első heteiben átélünk.

A világ legnagyobb konyhája. A nemzetiszocialista népjóléti szerv Berlinben óriási konyhát nyitott. Telenként több, mint 30.000 ingyenes ellátásáról gondoskodik, napi 30.000 liter ennivalóval. Az ételeket az új konyháról teherautókon szállítják az egyes városrészek 115 elosztó-

helyére. Hogy útközben ki ne hüljenek, melegtartó készülékekben szállítják őket, amelyek 24 órán át tartják a meleget. Nyáron a konyha a vidékről Berlinbe érkező gyermekek ellátását szolgálja. A roppant tömegű hús, hal, főzelék és burgonya feldolgozása gépi uton történik. A burgonyát például futószalag juttatja el a mérlegre s a gyűjtőtartányba. Onnét tíz nagy hámozógépbe kerül, aztán pedig egy vízzel telt kádba, hogy ott a keményítőfölsőleget kivonják belőle. Kellő ellenőrzés közben újabb futószalagon végül is az üstbe kerül. A konyhának husz, egyenként 800 literes üstje van, azonkívül saját hús- és halsütőkemencéje. Az állandó hőmérsékletet és a szellőztetést tudományos elvek szerint oldották meg. A hulladékokat egy sertéshizlaldába továbbítják. A konyha 120 főnyi személyzete egy asszony vezetésével dolgozik.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle „Solvo” pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 Lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

A józseffalvi tűzkárosultak részére Kakassy Márton Buzásbese-nyő 100 lei adományt küldött.

Az erdőőr szomorú karácsonya. Vakmerő támadás áldozata lett a karácsonyi ünnepek alatt Szőnyi György érkörtvélyesi erdőőr. Szőnyi karácsony első napján este szokásos ellenőrző útját végezte a körtvélyesi erdőben, amikor észrevette, hogy több cigány lopja a fát. A kerülő felszólította őket, hogy távozzanak, mire ezek nekiestek és agyba-főbe verték annyira, hogy a ballába eltört, a gerincén és mellén pedig súlyos sérüléseket szenvedett. Életveszélyes állapotban a nagyváradai kórházba szállították. A cigányokat a csendőrség még aznap este elfogta.

Mibe kerül a háború? Az angol és francia költségvetések némi tájékoztatást nyújtanak arról, hogy a háború milyen óriási összegekbe kerül. Angolország egy milliárd fontot, Franciaország pedig 300 milliárd frankot irányzott elő az 1940. évre. Ezek a számok ötvenszer akkora összeget képviselnek, mint amennyi Románia egész bankjegy forgalma. A legszomorubb az egészben az, hogy a nyugati fronton még alig volt számottevő háború és a fenti összegek tulajdonképpen a hadianyagraktárak készletnöveléséhez szükségesek. Vajon mekkora összeget kell még a hadviselőknél elő-

teremtenie, ha a Sigfried- és Maginot-vonalak között komoly harcok lesznek? Erre borzalom még gondolni is.

Veszedelemes gavallér. Sós Julia nagyváradai háztartási alkalmazott feljelentést tett a rendőrségen Nagy István lakatos ellen. A leány elmondta, hogy szilveszteri kimenőjét Nagy Istvánnal töltötte, akivel bejártak egy sereg vendéglőt. Nagy István hevesen udvarolt a nőnek, esküvel biztosította szerelméről, de eközben ki-lopja annak kézi táskájából 450 lej készpénzét és az érzékeny bucsuzásnál leoldotta a nyakláncát is. A rendőrség előállította a szilveszteri udvarlót, aki nem tagadott, de a pénzt már elköltötte és a nyakláncot is eladta.

Katonák adóhaladéka. A földművelésügyi minisztérium tudomására jutott, hogy egyes helyeken a katonai szolgálatot teljesítő gazdáknál az adó-behajtó közegek foglalást eszközölnek. A minisztérium megkeresésére most a pénzügyminisztérium körrendeletileg intézkedett, hogy a katonai gyakorlatokra behívott mezőgazdáknál, amennyiben különösebb vagyon felett nem rendelkeznek, a földadóra történt foglalásokat, végrehajtásokat fel kell függeszteni és az érdekeltek a mezőgazdasági adó kiegyenlítésére, vagy a községtől, vagy a tartománytól méltányos haladékokat kaphatnak.

Testvéri köszöntés. Gyergyószentmiklóson történt közelebből, hogy új református pap köszöntött be eklézsiájába. Az ünnepek során László Ignác helybeli katolikus főesperes köszöntésképpen homlokon csókolta a református papot. Ez a testvéri megnyilatkozás nagy hatást tett a város lakosságára. A sajtónyilatkozatokból az derül ki, hogy az egész magyarság szívből helyesli a magyar papok szeretettel teljes megnyilatkozását.

Nagy tűz pusztított Érmihályfalván. Csütörtökön éjszaka Érmihályfalván nagy tűz pusztított. Eddig ismeretlen okból kigyulladt Heller Mór rőföskereskedő háza, amely csakhamar lángokban állott. A tűz átterjedt a két szomszédos házra is, amely László Iván és Nagy Elemér tulajdonát képezte. A három nagy épület percek alatt egyetlen hatalmas lángtengerré vált. Az épületekben több üzlet, iroda volt, amelynek a berendezése mind porig égett.

Sok mérnökre van szüksége Oroszországnak. Hír szerint Sztalin huszezer mérnököt és szakértőt kért Németországtól Oroszország gazdasági megszervezésére, főként pedig a szállítások biztosítására. Németország állítólag nem tudja teljesíteni a kérést, mert nincs annyi nélkülözhető mérnöke.

Két kérdés év elején.

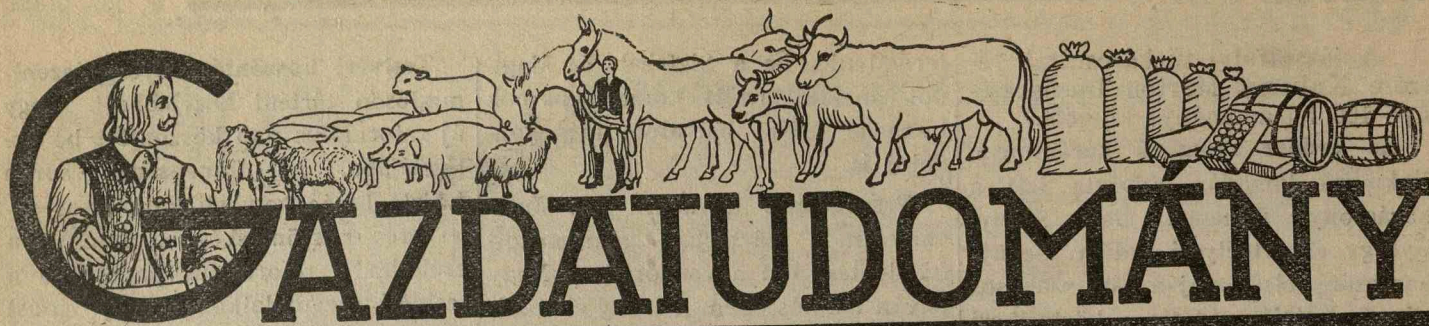
Életünk egy esztendeje ismét lezárult. Mindenki számára elérkezett a számvetés ideje. Sokan felteszik ilyenkor a kérdést: „Mit veszítettem és mit nyertem?”

Az emberi élet tartalmát, egy év keretén belül, ez a két kérdés, ha nem is szabja meg, de elhatárolja úgy, hogy abban minden nemesebb és mélyebb tartalom is szervesen beleillik. Feltehetem ugyanis a kérdést, hogy mit nyertem és mit veszítettem szellemiekben, lelkiekben és erkölcsiekben, feltehetem a kérdést, hogy a háztartás és gazdálkodás egy éve nyereséggel vagy veszteséggel zárult-e? Ehhez a számvetéshez csatlakozik az egyéni érdekkörbe tartozó születések és halálozások számbavétele. Barátok szerzése, elvesztése, az életnek való örvendezések és csalódások. A kérdés feltevése tehát, hogy valaki az elmúlt esztendőben mit veszített és mit nyert, egy év értékelésének kezdetét jelenti.

Tagadhatatlan, hogy az emberi életben vannak

nyereségek és vannak veszteségek, amelyeknek keletkezése nem tőlünk függ. A lelki, erkölcsi és gazdasági élet nagyon sok megnyilvánulása azonban emberi akarat és tevékenység eredménye! Az ilyenekkel kapcsolatban az említett két kérdés feltevése nagy fontosságú eredményekre vezethet. Ha lelki, szellemi, erkölcsi, társadalmi, gazdasági, egészségi és az élet megnyilvánulásához tartozó egyéb tereken felállítjuk a nyereség és veszteség számlát, nemcsak önbírálatra nyílik alkalom, hanem útmutatást nyerünk a jövőre nézve is, hogy *mit tegyünk és mit ne tegyünk?*

Ha tehát az újévben kerüljük azt, ami az ősztendőben kárt, hátramaradást, bajt hozott ránk, nagy lépéssel haladtunk előre az élet minden terepén való boldogulás útjain. Ha a jót nézzük és követjük, bizonyára javunkra fog válni, s akkor nagy lépéssel haladtunk előre a „boldog újéztendő” felé.

Mit kell tudni a fagykárrol?

A szabadföldbe kiültetett fásnövények a tél fagyát általában baj nélkül kiállják. Fagyárok azonban, különösen rendellenesen erős fagyok, még inkább pedig a korai és kései fagyok behatása folytán, sokszor mutatkoznak. De ugyanigy bajt okozhat a téli napsugarakkal váltakozó kisebb fagy is. Kísérletek és tapasztalatok is azt mutatják, hogy — eltérően az általános vélelénytől — a laza, száraz talajban a fagy mindig mélyebbre hat s erősebb, mint a kötött, nyirkos, vízzel telt talajban. Ugyanez áll a meleg tekintetében is, vagyis a nyirkos, kötött talajban a hőmérsékleti ingadozások mindig kisebbek, gyöngébbek. Ha a száraz talaj ezenkívül még homoktalaj is, s ennek következtében melegelnyelőképesége is csekély, akkor a hőmérséklet hirtelen való erős süllyedése a felsőbb gyökereknek már esetleg ártalmára lehet különösen akkor, ha az éjjeli fagy után a napsugarak a talajt hirtelen felmelegítik. Innen ered az a régi, ma már feledésbe menő jó kertészfogás, amely szerint régebben a kényesebb fenyőfélék és egyéb fák, cserjék földjét ősszel a fagy beállása előtt alaposan megöntözték.

A gyökérzet általában többet s előbb szenved a fagytól, mint a már megfásodott farész. Oka ennek abban rejlik, hogy a gyökérzet szövete puhább, lazább s hogy a fásadó növények ágrészeiben és gyökérzetében a nedvkeringés és a téli pihenés ideje nem egyidejűleg áll be.

A fenyőfélék gyökérzete a tél folyamán teljesen nyugalomban van, új gyökeret nem fejleszhet. Ezért nem ültetik a fenyőfákat a kertészek a lombfákkal egyidőben, hanem augusztus, szeptember vagy májusban, tehát akkor, amikor azok azonnal új gyökerek képzésére képesek. Lomblevelű fáink — a fenyőkkel ellentétben — a téli hónapokban is kisebb gyökérvégződést, vagy legalább sejtosztódást mutatnak még akkor is, ha gallyaik még a teljes téli pihenő állapotát mutatják. Ez a téli gyökérmunka csak a talaj teljes átfagyása esetén szünetel. Innen van, hogy a lombos fák ősszel

való elültetése — rendes körülmények között — mindig jobb eredménnyel jár, mint a tavaszi ültetés. A gyökerek fagyérzékenységének fő oka lehet ez az állapot, amikor is azokban még sok képzőanyag oldott, el nem raktározott állapotban van meg.

Ha a fák közül a legfagyállóbbakat ültetés idején a földből kivesszük és egy éjjelen át takarás nélkül a gyenge fagy hatásának kitésszük, akkor azok gyökérzete elfagy, míg a földfeletti részük épségben marad.

Erősebben (mélyebben) átfagyott földben a lomblevelű fák sem képeznek új gyökereket. Ebből magyarázható az, hogy az úgynevezett átfagyasztott földlabdával átültetett fák — minden elmélet és ajánlás ellenére — aránylag rosszul erednek meg vagy sokáig kinlódva növekednek. A téli szállítás közben ugyanis a földlabda felületén levő gyökerek elfagynak, a vastagabbak ennek folytán végüktől kezdődően rothadásnak, korhadásnak indulnak s így csak később, nehezebben heged be a nyelési sebük s gyökérvégződésük is csak később lehet teljes.

A gyümölcsfák földfeletti része, így pld. a törzse a dél felé néző oldalán szenved elsősorban a fagytól. Oka ennek az itt előálló nagy és gyors hőmérsékleti változás. Vagyis röviden: a téli, télutói nap erősebb sugarai melegebb napokon a törzs dél felé néző részén a nedvkeringést megindítják, napnyugtával a fagy hirtelen ismét beáll s ez a vízben most már bővelkedő sejteket elpusztítja.

Jól és vastagabban bekötözött vagy délről beárnyékolat törzsű fáknál ez a baj nem mutatkozik. Emeli a dél felé néző farészek elfagyását még az, hogy a télutói napsugara még közvetve, a hó felszínéről visszaverődve is felmelegíti a fatörzs alsó részét. Ezért látjuk azt, hogyha másutt nem, a hó magassága felett a földtől 1—3 deciméterre a törzs fagyfoltokat mutat.

Horn János.

Növekszik az állatkivitel Németországba.

A román—német gazdasági tárgyalások során létrejött megegyezés értelmében a román—német elszámolásban a márka árfolyamát január elsején, az eddigi 40.50 lejről 49 lejre emelték. Értesülésünk szerint most új tárgyalások indulnak meg arról a német javaslatról, hogy Románia az eddigi állatkiviteli keretet emelje fel kétszeresére. Az eddigi megállapodás a sertéseken kívül 15 ezer élő és 15 ezer vágott marha Németországba való kivitelére adott lehetőséget. Ezt a mennyiséget a jövő év október elsejéig kellett volna kiszállítani. A helyzet azonban úgy alakult, hogy a 15 ezer élőmarha alig két hónap alatt kiszállításra került és a vágott marha kiviteli keretet is majdnem teljes egészében kimerítették. Erre való tekintettel a németek most az eddigi keret megduplázását kérik és a jövő év október elsejéig még harmincezer élőmarhát akarnak Németországba szállítani. Erre a szállításra vonatkozóan végső megállapodás még nem jött létre.

A gazdaköri elnökök kiképzése.

Dr. Szász Pál az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet (EMGE) elnöke az Erdélyi Gazda Karácsonyi számában többek között ezeket írja: A jövő esztendő munkatervébe fel van véve gazdaköri elnökeink különleges kiképzésének kérdése is. A gazdakörök ugyanis igen fontos és komoly szerepre hivatottak, de életképességük és eredményes munkájuk attól függ, hogy a vezetők tudják-e irányítani a falu gazdasági életét s főleg képesek-e dolgoztatni azokat a gazdákat, akik önként jelentkeztek a közösségi munkára. A gazdaköri elnökök kiképzésével az a célunk, hogy megkönnyítsük munkájukat, segítségükre legyünk, egységes munkarendszert vezessünk be a sajtóságos helyi körülmények figyelembevételével. Biztosak vagyunk abban, hogy a gazdaköri elnökök ugyanolyan megértéssel fogadják majd jószándékainkat, mint amilyen szeretettel azt mi nyújtjuk nekik.

El kell égetni a fákról lekapart kéregrészeket.

A kert téli munkálatai közül nem fordítanak elég nagy gondot a fák kérgének lekaparására. Ez a munka pedig nagyon fontos, mert ezáltal rengeteg növényi és állati kártevőt semmisítünk meg. A lekapart kérget és szemetet azonban nem szabad a trágyatelepre vagy a szemébe dobni, mert az abban levő kártevők további fertőzést okozhatnak. Az ilyen alkalmakkor összegyűlt kéregrészeket és szemetet gondosan össze kell gyűjteni és el kell égetni. Az égésből származó hamu minden további nélkül felhasználható trágyázásra.

Temesvár. Búza mm. 420—430, kukorica 420, zab 380. Tej 7 lej, vaj 70—100 lej, tojás 2.30, alma 12 lej. Disznóhús 36—42, marhahús 22—28, juh-hús 22—28 lej kilónként.

Egy lengyel szövetkezeti elbeszélés magyar nyelven.

A „Hangya“ szövetkezeti és a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központjának közös kiadásában megjelenő „Szövetkezeti Könyvtár“ 6-ik füzeteként most jelent meg *Jadwiga Mir* lengyel szövetkezeti író nő bájos elbeszélése: „Hogyan lett Jancsiból a falu első gazdája“ címen. Az eredeti lengyel szöveget *Jan Zawada* százados, a lengyel hadsereg szövetkezeti oktatója fordította le eszperantó nyelvre s az eszperantó szövegből ültette át az elbeszélést magyar nyelvre *Kormos Jenő* a kövendi hitelszövetkezet könyvelője. Az izléses 32 oldalas füzet ára 5 lej. Kapható a fenti két központnál.

**AZ ÚJÉV
BOLDOGSÁGOT HOZ ÖNÖKNEK
ELSŐ izben**

**10 MILLIÓS
nyeremény és
16 nyeremény à**

1 MILLIÓ.

Húzás

1940

Január

15—18 án.

LOTERIA DE STAT.

Népek országutján.

Jézus Krisztus születése után mintegy 460 esztendővel nagy jelentőségű mozgolódás kezdődött a Tobol folyó és az Ural hegység között elterülő vidék lakosainál. Ezeknek legnagyobb része a magyarsághoz tartozott, mely az előmagyar és ugor török törzsek összeolvadásából született meg. A mozgolódás azért volt nagyjelentőségű, mert a Tobol vidéki magyarság elindult délnyugati irányban más hazát keresni.

Valóban az összes magyar törzsek felkerekedtek és háztájukkal, barmaikkal és lovaikkal együtt egyre messzebb és messzebb vonultak a Tobol vidékétől. Óriási pusztaságokon gyérfűvű síkságon és hatalmas folyókon keltek át. Vonulásuk nem történt kaland és veszedelem nélkül. Hiszen nemcsak lovascsapatok, hanem asszonyok és gyermekek, az egész magyarság együtt vonult a még ismeretlen új haza felé. Az úton gyakran találkoztak más népekkel, melyek szintén vándoroltak, vagy pedig rabló és kalandozó hadjáratra indultak. Am a magyar törzsek minden veszedelemmel szembenéztek. Nagyszerű lovasok és elsőrangú harcosok voltak, akiket mint félelmetes hódítókat nem lehetett büntetlenül megtámadni. A vándorlás alatt a magyarok még a szokottnál is nagyobb erőt fejthettek ki, mert velük vándorolt néhány bulgár törzs is. Így a vándorló törzsek nagy katonai ereje biztosította őket a nagyobb veszedelmek ellen. Mikor az útrakelt magyar és bulgár törzsek elértek a Kubán és Don folyók vidékéhez, itt a Fekete-tenger keleti partvidékén alkalmasnak látták a helyet a letelepedésre. A Fekete-tenger eme partjánál egy félig zárt, kisebb tenger képződött, a mai Azovi-tenger, melyet akkor *Meotisz-tengernek* neveztek.

A magyarság valóban letelepedett a Meotisz-tengernél. Nagyszerű terület volt ez. Vadban gazdag erdőségek, nagy folyók és az óriási fűves síkságok mindenképen kedvező lehetőségeket nyújtottak a magyar nép törzseinek eltartására. A vidéken rajtuk kívül más népek is éltek. Leghatalmasabb volt a bolgár nép, mellyel a magyar törzsek mintegy 200 évig éltek együtt. Később azonban felkerekedtek és a Kubán folyó vidékét otthagya, nyugat felé vonultak.

Új szálláshelyül a Don és Dnyeper folyók között elterülő vidéket választották. Ez a vidék a krimi félsziget felett, a Meotisz-tenger nyugati partja mentén volt. A kazár nép lakott itt egy hatalmas kazár birodalomban. Midőn a magyarok ideértek, a kazárok alattvalói lettek. De csakhamar mint szövetségesek a kazárokkal egyenlő helyzetbe kerültek. Új szálláshelyüket *Lebediának* nevezték. Lebedia jó életlehetőségeket nyújtott a magyaroknak. Csak az volt a hátránya, hogy a Napkelettől Nyugat felé vándorló népek útjába esett. Évszázadok óta mindig itt vonultak át a népvándorlás népei, akik természetesen megtámadták a már ott lakó más népeket. Így a Don és Dnyeper között állandó hazát egyik nép sem alapíthatott. Mihelyt egy kissé meggyökeresedett,

jött egy új nép s a már letelepedett előbbi népek új hazát kellett keresni.

Ez történt a magyarokkal is. Krisztus születésének 890-ik esztendejében a Don és Dnyeper folyók vidékét a besenyő nép törzsei rohanták meg. A besenyők többen voltak, mint Lebedia lakói, akik a magyszámú ellenséggel szemben Lebediát nehezen tudták volna megvédeni. Ezért a magyar törzsek felkerekedtek és a hozzájuk csatlakozott kabar törzssel együtt átkeltek a Dnyeper folyón s attól nyugatra verték fel sátraikat. Új szálláshelyük az Al-Dunáig terjedt, a mai Besszarábia vidékéig. Ezt a területet a sok folyó miatt folyóköznek, az akkori nyelven *Etelköznek* nevezték el.

Amde ha Lebediát nehéz volt megvédeni, Etelköz megvédeése még nehezebbnek látszott. Minden oldalról nyílt vidék lévén, könnyű volt megtámadni. Az itt letelepedő nép semmi természetes védővonalra nem számíthatott, miután hegységek nem voltak a határon, a folyóvizek pedig sohasem képeztek igazi akadályt a támadó népek előtt. Az Etelközben tanuló magyar törzsek tehát nem gondolhattak végleges letelepedésre. Keleten, Északon és Délen hatalmas népek éltek. A Dnyeperen túl a besenyők laktak. Északon a szláv népeket épen ekkor szervezték meg egy erős államba, míg a Dunától délre a bolgárok híres császára, Simeon cár uralkodott.

Látva e mindenfelől leselkedő veszedelmet, a magyar törzsek és kabarok vezetői elhatározták, hogy összefogják minden erejüket és elfoglalják a Kárpátok által körülvevett országot. E nagy hódításhoz azonban a törzsek egyetértésére és egységes vezetésre volt szükség. Összehívták tehát a törzsek vezetőit. A legerősebb s leghatalmasabb törzs neve *Meqyer* volt, melytől a magyar elnevezés ered. A másik hat törzs neve *Nyék*, *Kürtgyarmat*, *Tarján*, *Jenő*, *Kér*, *Keszi*. E törzsek vezetői, azaz *hadnagyai* a következők voltak: *Almos*, *Emőd*, *Kende*, *Ond*, *Tas*, *Huba* és *Tétény*.

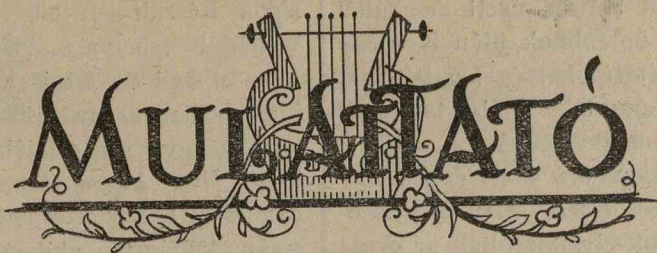
Az összegyűlt törzs-vezérek Almos fiát, Arnádot választották meg örökös fejedelemnek. Hűséget és engedelmességet fogadtak neki. Hogy pedig az egymásközi veszekedést elkerüljék, a törzsek vezetői *vérszerződést* kötöttek egymással. Karjaikat kissé megkarcolták és így mindenikük egy pár csepp vért csurgatott egy kehelybe. A közös vérből valamennyien ittak s ezzel pecsételték meg összetartásukat. Hitük szerint ugyanis most már egymás vére folyt bennük s ezáltal vérrokonok lettek, akik egymás ellen többé nem harcolhattak. Így a törzszövetség egységét biztosították. Ezután a megválasztott Arnád fejedelmet közösen pajzsra emelték s ezzel a fejedelmválasztás véget ért.

Arnád fejedelmé váló választása által a törzsek összeolvadása megkezdődött. Csakhamar az összes törzsek átvették a *meqyer*, vagy *maqyar* elnevezést s ezáltal a hét törzs és a csatlakozott kabar törzsből később megszületett a magyar nép. Ez azonban már az új és végleges hazában, a Kárpátok által körüllelt vidéken történt meg.

Minden magyar jegyezze meg, hogy a magyar [egyházak biztosító] intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság!

Tehát magyar kötelesség biztosítását ideo átadni.

Téli örömek.

Hahó, hahó!

Esik a hó...

A völgy, a domb,

A fán a lomb,

Friss, csillanó,

Ezüst-fehér,

Szép, tiszta hó.

Hahó, hahó!

Elállt a hó...

Repül a szán,

Fiú, leány

Mulat vele...

A hegyre föl,

A völgybe le.

Hahó, hahó!

Puha a hó...

A csillogó

Sok hógolyó

Szakad, röpül

A völgy felett,

A domb mögül.

Hahó, hahó!

Aldott a hó...

Vidám a harc,

Pirul az arc.

És nem csoda,

Ha jól esik

A vacsora.

Gyökössy Endre.

Miről muzsikál újevkor a székely orgona Bukovinában?

A „Magyar Nép“ szépséges karácsonyi számában, a leégett és az erdélyi testvérszívek által hamarosan visszaépített *Józseffelváról* is szólott az ének. Ez az ének testvéries volt, akárcsak a kezek és a szívek, amelyek a „gyönyörű bukovinai dombon“ 86 hajlékot építettek szerencsétlenül járt testvéreiknek. Ime, újevkor elküldöm ehhez a karácsonyi énekhez az *orgona-kiséretet*. Nehogy jelképes beszédre gondoljon a kedves olvasó. Amikor én orgonakiséretről beszélek, akkor nem jelképes orgonát értek. Nem a bukovinai fenyőóriásokat értem, amik hasonlítanak az orgonasípokhoz. De olyanformán is zúgnak a viharban, amelyik még a madárfészket is le szokta róluk rázni. Ezekkel mi most nem törődünk és holdogan kinevetjük a vihar erőlködéseit, a mi új tűzhelyünk mellől, amit az erdélyi magyar nép szeretete segített nekünk építeni. Nem fenyvesek zúgásáról, nem a viharok orgonájáról akarok én most beszélni.

Most *Szereth* városának híres, nagy templomáról van szó, vagy inkább annak vadonatúj orgonájáról, amit az utolsó sípig, az utolsó billentyűig, gombig egy józseffelvi székely ember készített. Porig leégett, sorstól megviselt szegény ember ez a székely, akinek a neve is *Székely Albert*. A magyar akaraterő hallatlan csodája ez az orgona, amelyik a koromban, a hamuban épült a szerencsétlenséget követő *hét hónapban*. A csodálatos orgona most, karácsonykor szólalt meg először. Azt gondolnád, hogy az ég mennydörög, amikor a legfelsőbb hangokon játszik. Azt gondolnád, hogy pacsirta énekel a búzamező felett, amikor a csevegő, suttogó változatokat húzza ki az ember. Három és félméteres kétféle lábregisztere pedig mintha valami túlvilágról jövő mély muzsika volna.

Ez az orgona bámulatba ejtette *Szereth* városának

négyféle nyelven beszélő népét. Láttam, amint a különböző iskolákat sorba odavezették tanítóik és tanáraik az új orgonához, ahogy zeneművészek tisztelettel megcsodálták ezt a nagy művet. Érdemes ez arra, hogy mi is megálljunk egy kicsit mellette, mert ennek az orgonának diadalmasan zengő és a fülemüle hangján csevegő muzsikája a székely akaratnak, tudásnak és becsületnek is zengő hirdetője.

Székely Albert nem ismeretlen a „Magyar Nép“ olvasói előtt. Az eucharisztikus kongresszus idején a Magyar Nép szép cikkben és két képben mutatta be *Székely Albert* csillagászati óráját, amit a kongresszus kiállítására vitt fel. Ez a csodálatos és utolsó porcikájáig fából faragott szerkezet az egész világ figyelmét megragadta és végül is a *Vatikánba* került. *Pacelli* bíboros kétszer nézte meg egymásután és meleg szeretettel ölelte meg érte a székelyharisnyás mestert, akit kihallgatáson fogadott. Amint emlékeznek kedves olvasóink, ez az óra mutatja az órát, a hetet, a hónapot és egész pontosan a *hold növesét és fogyatkozását*. De még egy felséges koronaműve is van, egy fából faragott angyal, amelyik óraiütéskor kitarja kezét és szárnyait és megáldja a világot. Azt írta az óráról *Északi Ödön*, aki a *Minerva* nagytermében, a *Magyar Nép* házában egy napig kiállított csodálatos remekművet lefényképezte, hogy annak tökéletessége, szépsége és tudományos csillagászati összeállítása egyenesen megfoghatatlan.

Hogy kapott reá ez a szerény falusi művész az orgona építésre is, amelynek véghezvitele legalább hatféle szakembert kíván?! Hogyan tudta azt végbevinni egyedül, megfelelő gyári felszerelés, sőt műhely nélkül? Honnan vette a türelmet ez a leégett ember, aki mindenét

elvezítette? Aki az eltűnt falu helyén, égett deszkából szükségsszint emelt és az átélt borzalmak után is kedve volt sípokat faragni fából, fémsípokat és frontsípokat domborítani meghámozott fűzfa rudakon? Hol tanulta?! Sehol. Megmutattam neki elrongált orgonánkat, amit a három orosz megszállás a világháború alatt éppen úgy megviselt, akárcsak az embereket. Kozák csizmák gyakoroltak a pedálon. A kisebb sípok elvándoroltak az orosz káplári zsebekben tábori sípoknak valahová a *Dornavölgybe*. Előbb ezt az orgonát hozta rendbe, azután pedig a *szucsavait*. Ide már új játékasztalt is épített billentyűzettel és egészen új szerkezettel. Mindazonáltal nagy merészség volt a *szereithi* nagytemplom orgonájának vállalása. A templom gyönyörű. Csupán a kórus ásított és alig látszott benne a nyafogó, az inkább siralmas sipládához hasonlító 200 éves, immár használhatatlan orgona. A *szereithi* vezérek megfordultak Szucsaván is és onnan Józseffalvára vezetett az útjuk. Nagy kiábrándulásban volt részük. Sehogyse tetszett nekik a székely csizma, a székely harisnyanadrág. Ebben a műhelyben született a szucsavai orgona? Itt, a káposztáshordók dongái között?! „Ahol nincsen egyetlen gyári szerszám sem, aminek angol vagy német kinézése volna.“

Hiszen nem is volt. *Székely Albert* minden szerszámát maga faragta, a vasrészeket önmaga öntötte pici kazánjából. Önmaga edzette elhullatott vasdarabokból, kaszadarabok, törött kardok roncsaiból. Aztán a lármás hat gyerek a pici műhelyben, ahol nincs is hová leülni!... A *szereithi* vendégeknek nagy mehetnékje volt. Hol németül, hol lengyelül biztatták egymást a visszavonulásra. Alaposan berekedtem, amíg németül és lengyelül megint fel tudtam javítani szentéletű, kedves hívem értékét anynyira, hogy a szerződést az új orgonára megkösse. A székely átvette az előleget. Jaj, mekkora ijedséget okozott később ez az elhirtelenkedett, hamar kiadott előleg *Szereith* városában! Egy hét múlva *Józseffalva* leégett. Rohant a staféta, hogy mi lesz most már az előleggel, mi lesz most már a *szereithi* új orgonával?!... A csupasz, a földig leégett székely szólni se tudott keservében, csak a fejével integetett, csak szipogó suttogással kért tolmácsolásra, nyugtatnám meg az aggódó urakat, hogy *karácsonyra mégis csak meg lesz az orgona!*...

Nem volt könnyű megnyugtatni az urakat. Hol a műhely? Hol a szerszám? Erre olyan jelenet következett, amit én se regényben, se színdarabban még nem láttam. A székely felkapott egy ócska muszka-bajonettet, ami ki tudja, hogy rekedt itt a faluban és ki tudja, honnan borult ki, melyik padlásról az égetett pusztára? Felkapta a vasdarabot és odament vele, ahol azelőtt a háza volt és ahol még mindig métervastagon sistergett a parázs. Saját szenén megtűzesítette a szuronyt és elkezdte a szemünk előtt kalapálni. *Ez volt első eszterga-szerszáma*. A szín is elkészült hamarosan. Aztán az orgona is. Nappal az agyagos gödörben vetette ő is a téglát a feleségével a jövődjé számára. Éjjel pedig? Búgott az esztergapad, sisteregtek a forgácsok. Domborultak a

sípok. Készült a fújtató, aztán a boszorkányos szerkezetű szelládák, amelynek, ha az ember csak belenéz a belsejébe, el kell szédülnie a gondolatra, hogy milyen óriási kitartás, mekkora akaraterő, milyen hihetetlen nagy munka egy ilyen csodálatos finomságu leleményes szerkezet. Hogy lehet ezt megcsinálni gyári prések, motoros gyaluk és kalapácsok nélkül? Örök titok marad ez mindnyájunk számára, akik ezt a héthónapos erőfeszítést végignéztük. Gyötrelem volt látni a szegény embert, aki 4—5 napon keresztül le se vetkőzött, hiszen minden alvása 1—2 óra volt, amit az orgonaszekrénynek nekidülve, szerszámaival a kezében végzett, amikor munkaközben az álom elnyomta. Még azon is segített, nehogy tulságosan elnyomja az álom. Csinált egy önműködő gépszerkezetet, amelyik felrázza az álmából. Egyszer csak kezdtek betölteni és barátságossá tenni a józseffalvi éjszakákat a próba alá vett sípok. Közben temetett is. Édesapját temette. A csodálatos orgona azonban mégis elkészült. Idejére, ahogy megígérte az aggodalmaskodó *szereithi* főpapnak:

— Tessék megnyugodni, magyar ember vagyok, és amit egyszer megmondtam, az *nekem háromszor szent!*...

Most már helyén áll a 20 regiszteres nagyorgona. Benne az eola, a hárfa. benne a „principál“ trombitái, amelyek az ablakot is megrezegtetik. Ezeket a frontsípokat is ő maga készítette. Nem volt módjában külföldről hozatni. Azt mondta:

„— Ezeket is csak ember készítette, nem ördög. Én majd utánna csinálom.“ Ott voltam az orgona szentelésén. A karácsonyi ünnep vigíliáján, vasárnap. A szemek csillogtak az örömtől. Én a törekvő székely figyeltem. Pirosak voltak a szemei az álmatlanságtól. Kezei kékre marva a hidegtől. Hideg téli éjszakákon hajnalig szerelte az orgonáját, amit két teherautón szállítottak *Szereithbe*. Hat pap segédkezett az ünnepi oltárnál a felszentelés délelőttjén. A *szereithi* templom főpapja, *Bibziczky* főtisztelendő úr valósággal remekelt az ő ünnepi beszédjében, amit előbb német nyelven tartott. Utánna egy másik szónok remekelt lengyel nyelven. Hát még mennyien beszéltek délben az ünnepi asztalnál, amelynek főhelyére az ünnepelt *Székely Albertet* ültették annak ellenére, hogy *Csernoviczből* is itt volt a tudományos és a zenei világ képviselője. Most már senki sem fintorgatta az orrát a székely vitézkötéses harisnyanadrág láttán, holott *Józseffalva* drága szülötte most is csak ebben volt. Még az se tűnt fel, hogy nincsen megeretválkozva, hogy a szemei szinte véresek az álmatlanságtól. Sem aludni, sem egy ilyen bankettre reakészülni nem volt ideje. Mégis, ha szobrász lettem volna és mintát kellett volna választanom, a székely becsület és akaraterő számára az ő beretválatlan arcát, az ő lelkét választottam volna. Ugy ült a magas vendégek koszorújában, a halálosan fáradt ember, mint a magyar becsület, a magyar nép, a magyar falu szent szobra.

Dr. Németh Kálmán.

APRÓSÁGOK ADOMÁK

Mérgező kagylók.

Több amerikai tengerparti városban fordultak elő halálos mérgezési esetek kagylók elfogyasztása után. A tengeri kagylók ugyanis nagyon sok helyen fontos közéleti cikk szerepét töltik be. Hosszu ideig tanácstalanul állottak a mérgezésekkel szemben. Nem tudták megmagyarázni, hogy vajjon a romlott hushoz, vagy halhoz hasonlóan idézi elő a kagyló a súlyos mérgezést, vagy pedig a kagyló termel olyan mérget, ami az emberi szervezetet megmérgezi. A legutóbb végzett tudományos kutatások rendkívül érdekes fordulatot adnak. Megállapították, hogy a kagyló mérgező volta táplálkozásukkal áll összefüggésben. Hogyha a tengeren apró világító állatok jelennek meg, amelyek a kagylóknak kedvenc csemegéjét képezik, ezekből az állatkákból a kagylók nagyon sokat fogyasztanak el. Minthogy a világító állatok testében méreg van, ez felszívódik a kagyló szervezetébe, anélkül, hogy a kagylónak ártana és megmérgezi azt, aki a kagylót megeszi.

Erre való tekintettel a hatóságok figyelmeztetést intéztek a közönséghez, hogy olyan időszakokban, amikor a tenger világító állatokkal van tele, ne egyenek kagylót.

A fősvény olyan, mint a hizott disznó.

Magyar Balázst Mátyás király Kosztolán ellen küldvén, hogy a cseheket onnét kiugrassa, — Magyar Balázs fiát hagyta otthon maga helyett gazdának. Mikor az öreg hazajött, látva, hogy fia nagy kincsét gyűjtött fukarkodással, — elszomorodva mondá fiainak: a pazarlás ugyan esztelenség, de a fősvénység alacsony lélekre mutat.

— Fiam! a fősvénynek s hizott disznónak csak holta után lehet hasznát venni.

A gyergyói lovak.

Gyergyón lovakat vett egy magyar s midőn már az ország szélére érne, akkor veszi észre, hogy tovább menni nem akarnak, — sőt a lovak elfáradván, szokás szerint fejeiket a rudra tették.

A gazda azt hitte, hogy összesugnak, hogy ne menjenek tovább.

Erre vonatkozólag mondják, hogy: összesugnak, mint a gyergyói lovak.

Sűrű gazda.

Sok cseléd igen gyakran változtatja gazdáját, csak hogy ebből az a nyereség, hogy egyiknél sem szolgál annyit, hogy elegendő ruhát vehetne. Erre mondják aztán: Sűrű gazda, ritka gatyá.

A német katona étele.

A német hadseregben különösen nagy gondot fordítanak az olyan csapatok ételmezésére, melyek nagy teljesítményeket kell, hogy végezzenek. Így például repülők, páncélos osztagokban szolgálatot teljesítő katonák és tengerészek számára süritett kolbászt állítottak elő. A kolbászban van hús, szalonna, gyümölcs, paradicsomiz, paprika, lecitin és élesztő kivonat, szóval a tápanyagok mellett a vitaminokról is hőségesen történik gondoskodás. A hadsereg a zöldségféléket süritve kapja. Így például két téglá nagyságra összepréselt parajból egy

egész század katonaságnak lehet készíteni finom főzeléket. A szójababból olyan süritett eledelt állítottak elő, hogy az teljesen pótolja a húst. Érdekes, hogy nagy gondot fordítanak azoknak a csapatoknak a különleges ételmezésére, amelyek nagyobb meneteléseket végeznek. Meneteléskor egy különleges italt kapnak a katonák. Ebben ízesítő anyagokon kívül só és citromsav van a hóguta és fáradtság megelőzése céljából. A citromsavat krumpliból készítik.

Cukorkát is kapnak a katonák. Ez főzéből készült szőlőcukorból, sovány túróból és borkősavból áll.

A felsorolt példák csupán izelítőt szolgáltatnak abból, hogy milyen tökéletes módon oldották meg a német hadseregben a katonaság ellátásának kérdését. Ismételten hangsúlyozzuk, hogy bár az ellátás a lehető legiökéletesebb, mégis nagyon sok pótszer felhasználásával van egybekapcsolva.

Vásznat lehet készíteni szalmából!

A német kutatások a nyers anyagok pótlására, sok új eredményre vezettek. Így például sikerült a szalmát különböző vegyi anyagokkal kezelve olyan anyaggá alakítani, amelyből kitünő vászon készül. Az új találmánynak nagy jelentősége van, mert kitünően pótolja a kender és len rostjait. Így tehát nagyon sok mindenre fel lehet használni.

Legújabb
típusú

«MAVAG»

(Magyar Állami Gépgyár)
gyártmányu acélrámás, golyós-
csapágyas, fordítható dobkosaru

CSÉPLŐ-
GÉPEK

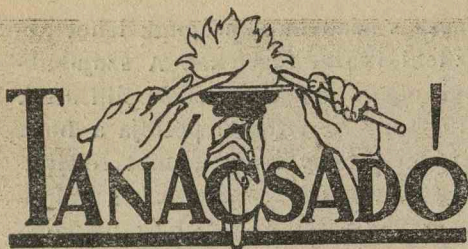

azonnali rendelés esetén belföldi raktárunkból minden nagyságban szállíthatók. Kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselőt:

„INDUSTRIA-ECONOMIA”

KERESKEDELMI ÉS IPARI RT., TEMESVÁR IV., STR. BRATIANU 34. SZ.
Telefonszám: 43-57. — Távirat: „Industria-Timișoara”.

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

L. M. Gyakori eset különösen télen, hogy a tejszínből a vaj nem verődik ki. Ennek egyszerű magyarázata van. A tejszínnek kissé savanyúnak kell lenni, hogy a vaj kiverődjék. Télen pedig a hideg miatt nem savanyodik meg a tejszín. Nyáron azonban a tejszín tulságos megsavanyodása is megakadályozza a vajképződést. Ezért tehát a következő szabályt állíthatjuk fel. A tejszínből akkor nyerünk könnyen jó vajat, hogyha a tejszín éppen addig a mértékig savanyu és lugos, amennyire azt a jó vajképzés megkívánja.

M. Zs. Ha tulságosan zsiros a haja, a főlöszleges zsiradékot a legegyszerűbben szappanos mosásokkal lehet eltávolítani. A szappan a haj zsiradékát megköti s a gyakori szappanos lemosás szárítja a haját. Ugyanilyen hatással van a boraxos víz is. 100 gr. vízben 5 gr. boraxot fel kell oldani s ezzel az oldattal a haját hetenként párszor mossa meg. Akár a szappant, akár a boraxot használja, csakhamar el fogja érni a kívánt eredményt.

M. I. Ha a krumpli édes lesz, az nem annak a jele, hogy meg van fagyva. A krumpli megfagyhat anélkül, hogy édesízü lenne és megédesedhetik anélkül, hogy meg volna fagyva. A krumpliban foglalt keményítő minden hőmérséklet mellett alakul át lassanként cukorrá. A krumpli édes ízét úgy lehet egyszerűen elvenni, ha az ember a hideg pincéből felhossa a meleg konyhába. Itt a képződött cukor lassan ismét fölbomlik s körülbelül egy hét múlva a krumpli teljesen elveszti édeskés ízét s újból használható lesz.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

Á. J. Nagypetri, K. M. Németszentpéter, T. S. Vadász, P. A. Dés, B. F. Hegyköztótelek, F. B. Szatmár, N. L. Felsőbánya, N. A. Valkány.

Előfizetőinkhez! Amint megelőző számainkban közöltük, a f. évre szóló könyvnaplárunk megkezdődött és fokozatosan megküldjük mindazon előfizetőinknek, akik előfizetéseikkel 1939. évi dec. 31-ig rendben vannak. Természetes, hogy minden naptárigénylőnek nem küldhetjük meg egyszerre, hiszen több ezer példány szétküldéséről van szó, ezért felkérjük előfizetőinket, hogy várják be türelemmel, amíg a naptár megérkezik hozzájuk és ne reklamáljanak nálunk idő előtt, mert mi mindent elkövetünk, hogy a jogosultak rövid időn belül hozzájussanak naptárjukhoz. — Azért nem lehetséges, hogy mindenkinek egyidőben küldhessük meg a naptárt, mert bizonyos beosztást kell csinálnunk és így lehetetlen, hogy minden előfizető egyszerre jusson hozzá naptárjához. Ez a megelőző években is így volt, szükséges a beosztás, hiszen a célunk az, hogyha egy kissé később is, de megfelelő elküldés mellett, mindenki kézhez vehesse naptárját.

Vidéki megbizottaink az újévben is folytatják előfizetőink, illetőleg a hátrálékosok felkeresését. Felkérjük mindazon előfizetőinket, akik még nem fizették ki hátrálékaikat, sziveskedjenek megbizottunknak szabályszerű nyugta ellenében ezt megtenni. Megbizottaink ezidő szerint a következő megyéket keresik fel: Kováts Endre Bihar megyének margittai, székelyhídi, szalárdi nagyváradai és élesdi járásait, Tóth Imre Arad megyének azon részeit, ahol még nem járt, Török István Alsófehér és Torda megyéket, míg Vinczeffy Sándor Csik megyének gyergyói járását.

Felkérjük azon új házásokat, akiknek az egyévi ingyen lapküldés már megszűnt, illetve a lejárat közeledik, hogy közölgjék velünk azon szándékukat, hogy hajlandók-e továbbra is megtartani lapunkat, mint rendes, vagyis fizető előfizetők, mert kiadóhivatalunk az év lejártakor minden értesítés nélkül megszünteti az új házásoknak a

lapküldést, ha megelőzőleg nem nyerünk értesítést arról, hogy a lapot megtartják, mint rendes előfizetők. Ezt azért szükséges tudnunk, mert ha értesítést nem küldenek, megtörténhetik, hogy egy pár szám kimarad és a folytonosság ezáltal megszakad. Tehát előre közölgjék megmaradási szándékukat.

Szükségesnek tartjuk még azt is közölni, hogy az új előfizetők részére is megküldjük a könyvnaplárt abban az esetben, ha legalább egy félévre előre beküldik a díjat.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk:

Id. K. P. Belényesujlak 155, Cs. S. Laposbánya 155, Id. B. A. Marosujvár 150, K. D. Ujbálint 305, B. J. Nagykároly 155, B. I. Mezőzáh 85, K. G. Érkeserű 75, F. L. Szabéd 630, E. F. Buzaháza 100, özv. B. D. Ocland 85, ifj. G. F. Firtosmartonos 150, id. V. L. Erdőgyarak 125, B. F. Belényesujlak 305, Cs. M. Drágcséke 155, K. K. Kisszántó 155, K. S. Bihardiószeg 155, I. G. Torja 150, L. I. Zabola 155, dr. L. D. Kézdimártonfalva 150, Cs. B. Nagyborosnyó 155, Cs. Gy. Szörce 155, R. I. Mezőbánd 155, P. F. Bánffyhunyd 85, R. B. Selymesilosa 80, G. B. Hadikfalva 85, Sz. M. Nagyenyed 305, A. B. Belényesujlak 480, B. F. Hegyköztótelek 1241, B. Gy. Berettyószéplak 150, B. J. Bulgartelep 150 (csak 1939. VII. -ig van rendben) Lejt.

APRÓ HIRDETÉSEK

Record, asztalon körforgó téglaprésem eladó. Méret hossza 29, szélessége 14 és fél. Majdnem új állapotban, csekély hibával. Torma Sándor Vanatori-Vadász. No. 282. Jud. Arad.

Gyümölcsészet, konyha és diszkertészethez értő szerényebb igényű középkorú munkabíró pályázók okmányasolataikat igényekkel beküldhetik Degeföld gazdaság Ardasat-Erdőszáda. Jud. Satumare.

A gyergyószentmiklósi tejszövetkezet könyvelői és előmunkási állásra pályázatot hirdet. A könyvelő fizetése havi 800 lejt, az előmunkásé havi 1200, írva egyezerkettőszáz lejt. Csak délelőtt van tejbéhozat. A munka déli 12 órára elvégezhető. Jelentkezni lehet f. év február hó 1-ig. Csak szakértők pályázatot fogadjuk el. Tejszövetkezet Gheorgheni-Gyergyószentmiklós, jud. Ciuc.

JÁTSSZANAK
bizalommal
a Loterie de Stat

COLECTURA-OFFICIALA-nál

Főelárusítóhely: CLUJ, STR. REGINA MARIA Nr. 45.

Tusa
LiliTörök
ErzsikeFlinta
Gyöngyike

Urilányok népi díszítésű ruhában.

Egy lelkes kis magyar sziget élete.

Templom villámütéssel.

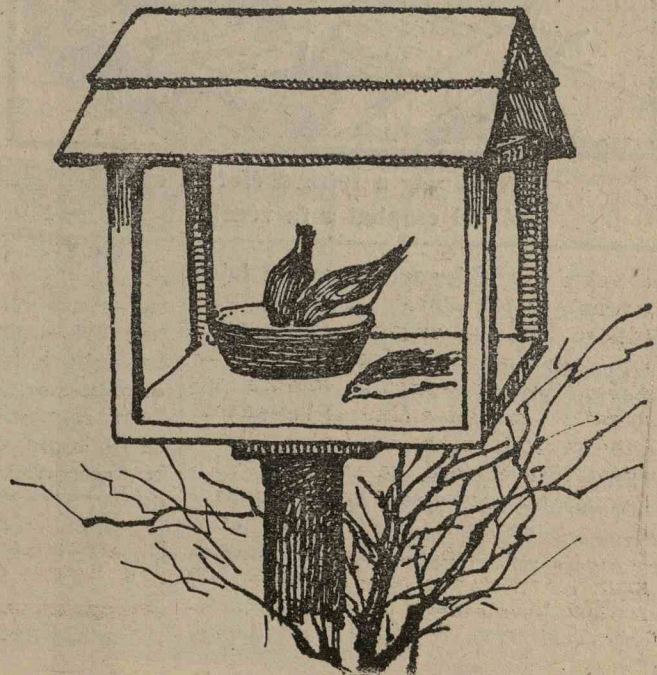
a 3000 holdas gr. Teleki birtokon élhettek!) A magyarság 42 családból áll.

A templom a XVIII. századból való, melybe alig 25 éve villám ütött. A villámütés után Csapó Bálint, aki 20 éve világi képviselője az egyháznak, nagy szakértelemmel átkötötte a megrongált templomot. 1901. óta villámhárító nélkül állt a torony, a mostani közmunkával és adóssággal történt egyhangú javítás egészen új köntösbe öltöztette a templomot, tornyot, a paplakot. A renoválás óta megújultak a hivek is. A gyülekezet életében előforduló első, erejükből végzett renoválás felrázta a szétszórt gyülekezetet a közömbösségből.

Tanuld meg!

Ne tegyünk ivóvizet a madáretetők közelébe!

Nagyon sokan azzal is segíteni akarnak az éhező madarakon, hogy az etetőhelyek mellé itató edényeket is tesznek és ezekbe gondosan változtatják a vizet. Nem jó szokás, mert a madarak a vízből nemcsak isznak, hanem fürödnek is abban és a nagy hidegben fürdés után tollazatuk összefagy s elpusztulnak, vagy a ragadozók áldozatául esnek. Tekintettel arra, hogy a madarak télen nagyon kevés vízzel beérik, és fürdésre, vízpótlásra hóbőven áll rendelkezésre, a madáretetők mellé ne helyezzünk ivóvizet.

Str. Elisabeta 6
CLUJ
tandár
DR. BALOCH ERNO urnak
NRS.

Nézd a fázó kis madarat:

Se nem vethet, se nem arat.

Télidő van, éhes, szenved.

Hogyha dobsz, örvend a szemnek.

Vigyázz magadra!

Hová vág a fejszéd éle?
Arecul csaphat a fa vége!

Sárgarépa vetése hóra.

A már ősszel elkészített ágyakon a vetést december és januárban végezzük, ritkán szórva a magvakat. A havon az egyes magvacskákat világosan láthatjuk, sőt meggyőződhetünk arról is, hogy vajjon sűrűn vagy ritkán vetettünk-e? A magvakat nem kell betakarni. Madarak ritkán jutnak hozzájuk, mert havazások alkalmával mindig az udvarok körül ólálkodnak. Ha olvadás áll be, a sárgarépa-mag (murok) a hóval beissza magát a földbe, hol igen hamar csírázásnak indul és a meg nem hibbantott talajban sokáig rendes nedvességet nyervén, gyorsan és jól fejlődnek.

Savanyukáposzta — só nélkül.

Az orvos sokszor rendel a betegnek sómentes étrendet. Ilyen esetekben a sót pótszerekkel szokták helyettesíteni, hogy az ételek jóízűek legyenek. Az ilyen étrend mellett a betegnek sok ételt kell nélkülöznie. A közfelfogás azonban sok tekintetben téves, mert nagyon sok ételt el lehet készíteni só nélkül, így például a nagyon egészséges savanyukáposztát is. Készítési módja a következő: A megsarvált káposztát a szokásos fűszernövényekkel, vékony szeletekre vágott almával és murokkal rakjuk össze. Éppen úgy kezeljük, mint a sóskáposztát szokás. Vigyázzunk, hogy a káposzta elkészítésére teljesen ép almát és murkot használjunk, mert különben a káposzta megromlik. Az ilyen káposztának csak egy hibája van, hogy amint megsavanyodott, rövid idő alatt el kell használni, mert könnyen romlik. Tehát mindig kis mennyiséget kell készíteni és azt el kell fogyasztani. Az eljárás lehetővé teszi, hogy a rendkívül egészséges és kellemes ízű savanyukáposztát azok is ehessék, akiknek az orvos sómentes étrendet irt elő. Ennek most, téli időben van különösen nagy jelentősége, mert a szervezetre nézve nélkülözhetetlen C-vitamin nagy mennyiségben van a savanyu káposztában.

A város szülőttel.

A várost néző idegen kérdezi a helybeli kiserőjétől:
— Mondja kérem, születtek ebben a városban nagy emberek?
— Nem kérem, itten csupa kis gyerek született! — feleli a helybeli.